

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

Bácsbodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Hirdetések árszabás szerint TELEFON 14	Főszerkesztő Zsupanszky Lyubomir Kiss Gyula	Felelős szerkesztő Berkovits Márk Főmunkatársak Bercsényi József	Megjelen vasárnap Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyed évre 2 K
---	--	--	--

Kisiparosaink önálló szervezkedése.

A nemzetállam öncélja: önmagáért és polgáraiért élni. Ezen öncél keretében az egyes tagoknak, szerveknek megvan ugyan a saját határ és munkakörük, de eme feladatkört nem végezhetik csak amugy, cél és terv nélkül, hanem az egyik szervnek akként kell berendezni és teljesíteni a reá osztályrészül jutott missiót, hogy az — miként a gép kereteinek egymásba illő fogai — belevágják, mintegy kiegészítőleg a másiknak munkakörébe.

Ily körülmények között minden egyes polgár vagy osztály fizikailag véve ugyan más és más tagozata az államnak, de erkölcsileg véve, mindegyik egy és ugyanaz, mert mindegyikben egyformán kell élni és működni a nemzetállam öntudatának.

A nemzet irányító szellemének kell vezetnie az iparosságát is szervezkedési küzdelmében.

Abban, hogy erős közszellem hassa át és vezérelje az iparosságot, szükség van oly összekötő kapocsra, mely ne csupán az erők összehúzásában, hanem összetartásában és fejlesztésében is nyilvánuljon.

Ipari nemzetállamban ugyan a nemzet teljes egészében ott van a parlamentben. Nem fizikailag, mely esetet elképzelni is lehetetlen. És még jogilag sem, mert a nemzetállamban nincs képviselői illetve jogviszony megbízott és megbízó között. Itt csak egy mindent betöltő absolutum alany van; ez a nemzet. Ha pedig csak egy alany van, hát nincs senki, akit megbizhasson, miért is a maga teljes egészében vesz részt a

parlamentben, még pedig erkölcsileg. Az ethikai részvételt pedig úgynevezett emberi jogok biztosítják, különösen pedig sajtó-, család- és társulási jog.

A sajtó maga az élő organikus nemzet. És ki tagadná a család nagy befolyását a nemzetre és annak parlamentjére? A család a nemzet vára. A harmadik fent említett emberjog a társulási, amely legélesebb kifejezője a nemzet közvéleményének. Ki ne tudná, hogy a társulási jog alakulatai: egyesületek, körök, népgyűlések mely irányító hatást gyakorolnak?

De ha mind e tétel fenn is áll, azért a nemzetállam eszméje megszabja ki legyen mégis fizikailag jelen a parlamentben. A szakember és tulajdonképpen néporganum.

Hogyan van ez a magyar parlamentben? Relative, — amennyiben politikai jogokban korlátolt nép választ parlamenti tagokat — meg van az egyik elem: a néporganum. A szakember hiányzik, aki pedig a néporganum segélyére volna.

Ipari szakorganum nincs a magyar parlamentben. E sajnálatos tény csakis a még fennálló, s az iparosokra nézve felette terhes választói jognak szomorú következménye.

Ha egy rövid pillantást vetünk a magyar iparélet múlt századába, mikor a céhrendszer volt formája az iparosság testületi szervezetének, látni fogjuk, hogy az iparosság mintegy élő eleme volt a nemzetállamnak. És korántse gondoljuk azt, hogy a céhrendszer osztályérdeket képviselt. Sőt ellenkezőleg. A céh mindenkoron a nemzet aspirációinak egyik leghatalmasabb oszlopa, védbástyája volt.

Mit látunk az 1884-iki ipartörvényben szankcionált ipartestületi rendszernél, mely ma az iparosság testületi szervezetének hivatalos formáját képezi? Ez minden, csak nem nemzetorganum.

Az ipartestület mai formájában csak az iparosságra oktrojált intézmény, csupa hezaggal, terhes intézkedésekkel. Falra festett kép ez, melynek se ereje, se tekintélye. A haladás hívei ugyan azt mondják, hogy az iparszabadság örve alatt még nem lehetünk feljogosítva arra, hogy az iparosságtól elvegyük azt ami az övé.

Iparszabadságot emlegetünk. Igen van szabadság. De miben áll ez? Abban, hogy a szakképzett iparos szögére akaszthatja tudását, a tőkés pedig vigan folytathatja bármiféle mesterségét.

Nem lévén a kisiparosságnak otthona még az ipartestületi intézményben sem. Ki lévén rekesztve még a parlamentből, milyen eszközzel kell élnie, hogy állami személyiségét érvényesíthesse? Erre nincs más útja, mint élni emberi jogával: az önálló társulási szabadsággal.

Szervezkednie kell tehát a kisiparosságnak saját és a nemzet ügye érdekében, a nemzetállam keretén belül, de az ipartestületeken kívül.

Az ipar szorosán véve nem is az azt üzöké, hanem a nemzeté, melynek joga van ahhoz, hogy e tekintetben országosan szervezkedjék.

Erős alapokon nyugvó országos kisiparos szövetség a modern céh feladatát fogja betölteni.

A szerelem furcsaságai

(A nőkérdéshez)

Irta: Takács-Berényi Ilona.

— Mit várunk, mit akarunk mi emberek az életben elérni? Csak egyet, azt, hogy boldogok legyünk. Sok út vezet ehhez a célhoz, olyik ember csak iszonyú kerülővel ér el oda, olyik egy életen át jár mindenféle tekervényes úton s hiába. Kifárad, kidől és célt nem ér. Okos ember pedig egy-két ugrással eljut oda. Mert az életünk ész és szeretet s azért a boldogságunk inkább függ a gondolkodásunktól, az eszünk világosságától, az élet helyes szeretetétől, vágyaink helyes korlátozásától, mint a külső körülményeinktől.

A saját benső lelki erőnkön kívül, melylyel az élet urai vagyunk, az embert közönségesen sok minden boldogíthatja pl. a nemes szülői szeretet, a nemzetéhez való hővonzalma, a munkának az öröme, de a legáltalánosabb boldogságnak hisszük a szerelmet és az ezen nyugvó házasetet.

Milyen szép szó ez... szerelem. Mennyi édes érzés fűz minket embereket e szóhoz, hogy felderül a belünk, ha halljuk, ha olvassuk e pár betűből álló szócskát, hogy feldobog a szívünk — és a szívünk melegsége, derűje beragyogja orcáinkat. Mert édes, mert üdvösséges a szerelem. Hogy mi is az a szerelem, nem gondolkozunk rajta, nem is akarunk, mert csak a szerelem forrását és kimondhatatlanul édes hatását érezzük és szeretünk behunyt szemmel, boldogan. — Oly jó is az, szerelmesnek lenni!

— De mily gyönyörű boldogság is lehet az, mikor két, egymásnak teremtett test, két szépen fejlett lélek találkozik az életben és egyesülnek — nem beképzelt vagy bebeszélte hanem igazán soha el nem múló, élő, egészséges, forró szerelemben. Oly szép, oly fenyegető lehet ez, de oly ritka, hogy valóban szinte nem is hiheti el az ember.

A szerelemnek azonban nemcsak szépségei és nagyszerűségei vannak, hanem fonákosságai is. Fonákságok, melyeken sokszor vigan felnevetünk és fonákságok, melyeket már úgy megszoktunk, hogy szinte természetesen hisszük azokat. De a haladó, a fejlődő élet bizonyítja, hogy tévedünk.

Mindig megmosolyogjuk, ha valahol egy jól megteremtett hölgyet és egy kis növésű férfit, vagy megfordítva — egy hatalmas testű férfit és egy apró asszonykát látunk. Pedig nem kellene mosolyognunk, ők jól kiválasztották egymást, bennök nagyon helyesen működött a fajkiválasztási ösztön, mely a két szélsőségből megteremt egy új, egy szép, egy középfajt. Roppant csodálkozunk, ha halljuk, hogy egy előkelő férfi, vagy ha éppen egy gróf vagy báró feleségül vett egy polgári származású vagy éppen egy paraszt nőt. Pedig ez így természetes és annál természetesebb, minél régebb az az előkelő vagy nemesi család, minél több száz év óta él és vigyázz a család vértisztaságára és urasságára. Mert évszázadokon át az idegek, a vér, nagyon elfinomultak, a természet készíti rá az egyént, hogy új, friss, egészséges, piros élővért vigyen a családba és a finom úr elvesz egy parasztlányt. — Egyszerűbb nők és férfiak mindig jobb nők és férfiak után vágnak, ha helyes

bennök a fajnemelési ösztön. S a természetnek ez a két nagyszerű munkája — nemzetföntartó erőnk. — Komoly férfiak elvesznek feleségül bolondos, könnyelmű nőket, — hirtelen természetű férfiak szelíd nőket, szelídelekkü férfiak erőselekkü nőket. A szőke a feketét, vagy a barnát, a barna a szőkét vagy a feketét szereti. Erre mindre azt mondjuk finoman, hogy ez az izlés dolga.

Pedig nem az izlés dolga. Hanem a bennünk rejlő — többé-kevésbé helyes fajkiválasztási ösztön dolga, mely az embert a folytonos tökéletesedésre utalja. — Egész fiatal legények könnyen beleszeretnek az asszonyokba, könnyebben mint csitri lányokba. Miért? Fajföntartásból. — Idősebb urak, férfiak, mindig a fiatal, a minél fiatalabb nő után vágnak. Nem ám azért, mert ez nekik így tetszik, hanem azért, mert ez a természet szava. A fiatal nő ugyanis könnyen lehet anya. Megtörténik azonban, hogy koros férfiak a legszebb szerelemmel is beleszeretnek fiatal nőkbe, mint pl. Leonardo da Vinci az ő Monna Lisájába. Ifjú nő is szerethet nagyon idős férfit, mint ahogy szerette Ibsent egy 18 éves lány. Ilyen szerelem azonban csak a lelkek ölekezése, csak a nagyon előkelő szellem szükségessége, mely ritka, ritkább mint a fehér holló. Igaz, halljuk sokszor, hogy fiatal nők azt vallják, hogy bánom is, ha olyan öreg is az a férfi, mint a világ, én hozzá megyek, csak gazdag legyem. De ez nem szerelem, ez csak létfenntartás. Az okos leány pedig, ha hall ilyent, magában így válaszol rá: — Inkább egy fiatal pástort, mint egy vén királyt. — Nem ritka eset, hogy fiatal ember beleszeret egy — nálánál sokkal idősebb nőbe. Idősebb nőbe,

Bács-Bodrog vármegyei jegyző egyeleti ügyek

BODOKY BÉLA kismajtényi körjegyző, a Szatmárvármegyei községi és körjegyzők egyeletének elnöke, vmegyei bizottsági tag, ref. egyházmegyei tanácsbíró stb. f. hó 17-én Budapesten, életének 58. évében váratlanul elhunyt. — Az elhunyt az orsz. központi jegyzői egyeletben hosszú ideje tevékeny részt vett, ahol mindenki szerette és becsülte.

Hirek

Helyettes jegyző. Ujverbáson, nyugdíjazás folytán megürült jegyzői állásra a járási főszolgabíró *Kiss Gyula* överbácsi jegyzőt nevezte ki helyettesnek, aki az esküt e hó 22-én tette le a főszolgabíró előtt.

A „Cservenkai ifjúsági egyesület“ f. hó 24-én a Casino összes termeiben táncra egybekötött búcsuelőadást rendez, melyre t. c. és b. családját tisztelettel meghívja. Belépődíj személyjegy 1 K, családjegy 3 K. Kezdeté este 8 órakor. Műsor: 1. *Berleuse*. F. Chopintól. Játsza Heinecz Fülöp úr. 2. *Az egy napos asszony*. Dr. Vrabély Ármándtól. Előadja Wagner Annuska úrleány. 3. *Magyar dalok*. Éneklő Póth József úr. 4. *Pán halála*. Reviczky Gyulától. Szavalja Götche György úr. 5. *Művészszerelm*. Szécsi Ferencztől. Előadja Jausz Béla úr. 6. *Chaminade*. Pas des Echarpes. Játsza Stieglmár Aranka úrleány.

Nyilvános nyugtázás. Torzsán aug. 11-én tartott műkedvelő előadáson felülfizettek: Klingvart (Kula) 3 K, Szakácsy Sándor (Kucora) dr. Tessényi Pál 2,60—26,0 K, Schick Henrik, Schneider L. 2,20—2,20 K, Schick Ede, Steiner Adolf 2—2 K, NN 1,80 K, Löbl K. 1,60 K, Kaderle J. 1,40 K, Löbl R. Machmer F. Fröhlich P. (Bpest) 1—1 K, Richter H. ifju Machmer F. Messinger V. Schmidt K. Neu J. Eng J. Müller J. Duptza I. 80—80 ft., Glöckner K. (Ujsóvár) Klopfer S. Klepp P. Rumpf J. 60—60 f., Vombor L. Riesz M. Blum F. Nádich M. Schank H. Góznér M. Orth J. Hüttenberger K. Rumpf K. Herman L. (Kucora) Gutvein L. 40—40 f. A tiszta jövedelemből az egyesület 20 Kt ad azon 4 nemetanyanyelvű torzsi elemiiskolai tanulóknak, akik a magyarnyelvben a következő iskolai évben a legjobb előmenetelt tanúsítják.

Hétosztályú polgári iskola. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a földmivélségi miniszterrel egyetértőleg az orosházai polgári iskolát kísérletképpen hétosztályú polgári iskolává szervezte át és az V. osztály az új tantervvel már az 1912-13.

akin azonban nem látszik meg a kor, aki szép, aki kedves, aki jól öltözködik és akin az egész egyénisége vonzó, a szíve jó, a lelke nemes és az átlag nők fölött látszik lenni. — Az érettség bája ez esetben a mágnes. — Előfordul azonban, hogy nyughatatlan lelkű és vérű egészen öreg asszony lesz szerelmes fiatal férfiba. — Prielle Kornélia, aki már akkor is túl volt a 80. éven — egy alkalommal a szerelemről beszélgetett barátjával a Margitszigeten. Volt a hölgyek között egy 35 éves nő, aki nagy melegséggel szólt a szerelemről. Prielle Kornélia hozzáfordul és ezt mondja neki: — „Oh, kedvesem — a te korodban még nem is tudhatjátok, hogy mi a szerelem.“ — Két év múlva férjhez is ment egy nagyon fiatal írőhoz.

Nagyszámú nagynéném között volt egy európai hírű s mindenfelé rajongással körülvett — balettáncosnő. Szép volt, filigrán kis alakja rendkívül kecses és arányos. Legszébb volt azonban a lába. Ha azt mondom, hogy olyan volt a lábacska, mintha viaszból vagy carrarai márványból való lett volna, akkor még semmit se mondtam, mert mindezeknél szebb volt. A formája rendkívül finom, a bőre meleg, bársonyos és fehér. Köröm-benövés, ujj-elferdülés, tyúkszem, bűtyök nem éktelenítette. Szerette is és büszke is volt a lábára. Meg féltette. Csak selyemharisnyát viselt, melyet egy időben, mert nálunk nem kapható, csak külföldről hozatott. És csak posztó, szarvasbőr vagy selyempököket hordott, alacsony sarkút és mindig egy számmal nagyobbat mint kellett volna. Azonban nemcsak a lábát őrizte és féltette, szorgos gondját viselte ő az egész

tanévben megnyílik, a VI. és VII. osztályok megnyitása folytatódatosan következik. A 7. osztályt végzett növendékek az új véderő törvény értelmében egy évi önkéntességi joggal bírnak, de egyéb minősítési jogokból sem lesznek kizárva.

Az igazságügyminiszter Janka Kálmán járásbíró Topolyáról Gyöngyösre, Turkovits Emil járásbíró Gyöngyösről Topolyára helyezte át.

A bezdáni jódos víz. Már hirt adtunk róla, hogy Bezdánban ivó víz céljára ártézi kutat fúrtak, mely azonban ivó víz helyett jódos vizet nyújt a bezdániaknak. A napokban érkezett le a hivatalos vegyvizsgálat eredménye a községhez, mely az egyes alkatrészek számszerű felsorolása után szó szerint így hangzik: „Az oldott szilárd alkatrészek összege 3·4 gramm, melyek közül a Nátriumklór, Hydrokarbonat, Jónók, túlsúlyban vannak. Feltűnő a nagy Jód tartalma, nemkülönben a szabadszénsav nyomokban való jelenléte. Ezek alapján az ásványvíz a jódokban gazdag alkalkus muriatikus vizek közé sorozandó. Dr. Netyasek Adolf s. k. A Magyarországi gyógyszerész egyesület vegyvizsgáló állomásának vezetője.“ A vegyelemzésből kiderül, hogy a bezdáni víz jód tartalma igen hasonló a Csizíéhez és messze fölülmulja a lipiki, halli, dardai és ujvidéki vizek jód tartalmát. ismeretes dolog, hogy az ujvidéki víz jód tartalma annyi vagy nagyobb mint a lipiki, a bezdáni víz jód tartalma pedig az ujvidékinél 16-szorta több. Bezdán község képviselőtestülete legutóbb tartott gyűlésében elhatározta, hogy komoly lépéseket tesz a fürdő értékesítése ügyében. A környékbeli nép pedig már nagy mértékben használja is a gyógyhatással bíró vizet.

Uj százkoronások. Az Osztrák Magyar Bank okt. első napjaiban már kibocsátja az új 100 koronásokat. A régi 100 koronásokról, melyek csupán két éve vannak forgalomban, tudvalevőleg kiderült, hogy nagyon könnyen hamisíthatók és hogy már is sok ilyen hamis bankjegy forog a közönség között. Néhány hamisítót meg is csíptek, de azért nem sikerült megakadályozni, hogy újabb hamisítványok ne kerüljenek forgalomba. Ezért a bank most beváltja a régi százkoronásokat, melyekből jelenleg 8.351.000 drb. van forgalomban. Az új 100 koronások sokkal egyszerűbbek lesznek a mostaninál, de viszont a rajzuk olyan lesz, hogy a hamisítás felismerését nagyon könnyűvé teszi.

testi szépségének, de — a lelkének, magas szellemének is. Bámulva láttam nála, hogy milyen fiatal maradhat a nő és az ő szemlélése magyarázta meg nekem azt a nagy igazságot, hogy az ember öregsége leginkább a lelki világtól függ.

— Éveken át azt hittem, hogy az én nagynéném már önmagában rég leszámolt a világ hiúságaival és hogy derűs perceit már csak a mult emlékének a visszaragyogása képezi. Jogosan hittem ezt, mert tudtam, hogy egyes jeles férfiak, akik vele érintkeznek, semmi különösebb hatást nem tesznek rá.

Igy pl. a házában lakott Szirmai Imre, a Nemzeti Színház mindenfelé ismert jeles művésze, akit akkor látott magánál a legszívesebben, mikor az — egy klasszikus szindarab vagy ugyancsak klasszikus zene — a könnyebb muzsikáról hallani se tudott — újságát hozta. Vagy esetleg, ha a politikában — kormányválság fordult elő. — Nála lakott, a saját lakásának egy részét, — meghalt férje szobáit bírta tőle bérletben Pósa Lajos. Ettől a kitűnő írónktól meg valósággal iszonyodott. Rendkívül erős járása van Pósanak, ez ejtette mindig rémületbe a nénemet. Ha csak a kapu alatt jött Pósa, néném már meghalotta azt — az első emeleten. Pósa szobáiban duplán rakatta fel a padlóra a szőnyeget, Pósa szobái és a néném szobái között két — többnyire nem használt szoba, mondhatnám — terem volt és ha megtörtént, hogy Pósa a saját szobáiban sétált, néném majd meghalt az idegességétől.

Ilyenek után hogy gondolhattam volna, hogy néném még meglátja a férfit.

Vége következik

Építő-iparosaink figyelmébe!

Magy. kir. áll. felső ipariskola Szegeden
997 sz. 1912

A „Bácskai Közérdek“ tek. szerk.

Kula.

Becses lapjának folyó évi augusztus hó 11-iki 32-ik számában a „Közönség köréből“ címmel megjelent közleményre van szerencsém értesíteni a Tekintetes Szerkesztőséget, hogy intézetünkben a mult tanévben is tartottunk *tandíjmentes közművesipari rajztanfolyamokat. E tanfolyam rendezését a jelen tanévre is tervbe vettük és arra az érdekeltek november hó 15-ikéig jelentkezhetnek.*

A jövő 1913-14 évi tanévtől kezdve a teljes képesítést nyújtó építőipari téli tanfolyam intézetünkben hasonló képen újból meg fog nyitni.

Van szerencsém a Tekintetes Szerkesztőséget kérni, hogy az érdekelteket fentiekről bölcs belátása szerinti megfelelő módon értesíteni méltóztassék.

Kiváló tisztelettel

Szeged, 1912. augusztus 17-én

Tordai Imre
kir. tanácsos,
igazgató

Köszönettel vettük Tordai Imre kir. tanácsos, igazgató úr nb. értesítését és reméljük, hogy nemcsak a kulai, de a megyebeli közművesmesterek mind, akik még ily tanfolyamon nem voltak, készséggel ragadják meg az alkalmat, hogy magukat szakmájukban kiképezzék!

A közönség köréből

(Közérdekű felszólalásokat és ilyenekre válaszokat e rovatban ingyen közlünk. A felelősség a beküldőt terheli)

Tekintetes Szerkesztő Úr!

A „Bácskai Közérdek“ f. hó 11-iki számában a helybeli építési iparról, személyek vagy mesterek említése nélkül, csak általános bírálatot mondtunk, melynek első sorban az volt a tendenciája, hogy helybeli építő-iparosaink igekezzenek a tarthatatlan állapotokon segíteni.

F. és D. kulai közművesmesterek erre szándékos ferdítésekkel telt „választ“ írtak, melyben a válasz írójával először b. lapján töltetik ki mérgüket (ami valószínűleg nem is az ő begyüket nyomta) azután „álarcos lovagot“ keresnek, mert bizonyára a „lovagias“ útra kívánják az ügyet terelni, . . . mert az építető közönség már nyilvánosan is panaszkodni mer, a helyi építőipari állapotok fölött! Helyesen mondják: „Madarat tolláról, embert — stílusáról lehet legjobban megismerni“ . . . Máskor jobban válasszák meg az író-deákjukat . . .

Nekünk nincs szükségünk durva kifakadásokra, mert nekünk vannak meggyőző érveink. — Hogy a kulai közművesmesterekét, sajnos, a kulai építető közönség majdnem minden nagyobb építésnél mellőzni volt kénytelen, azt rögtön be fogjuk bizonyítani. Hamarosan a következő épületek építőit soroljuk fel:

1. Ferenc-József téri nagy üzletház építője: ifju Urbán, Ujverbász. 2. Kósa György lakóházának és bérházának építője egy bajai építőmester. 3. Wighart Ernő új Kaszinózállodájának építője ifj. Blum, Torzsa. 4. Mezey Zsigmond kir. tan. házát építette id. Urbán építőmester, Ujverbász. 5. Dr. Schneider Károly házát egy cservenkai építőmester építette. 6. Kanyó József földb. házát építette ifju Schmidt Fülöp építőmester Ujverbász. 7. A r. kath. plebániát építette idős Urbán, Ujverbász. 8. Özv. Dr. Kniesel Frigyesné házát építette Kniesel építőmester, Cservenka (ezt azonban nem írjuk a kulai közművesek terhére, mert apa építette a fiának.) 9. Dr. Hilkene Lajos ügyvéd házát építette egy cservenkai építőmester. 10. Rencz József lakóházát és gyárat építette ifj. Blum, Torzsa. Ezek jutnak hamarosan át szűnkbe, de ha fáradságot vennék magunknak, úgy bizonyára még igen sok házat találunk Kulán, amelyeket idegen építőmesterek építettek.

Legutóbb, mint értesülünk, szabadkai közművesek készítettek el egy szerb polgártársunk lakóházának a homlokzatát.

Nos — hát nincs-e igazunk, midőn azt állítjuk, hogy Kulának *építőmesterekre* van szüksége?

Hiszzen nincs Kulán építőmester, akinek csak joga is lenne egy *emeletes* házat felépíteni!?

Minden nagyobb vidéki hely, az építőmestereknek a centruma már; ilyen a szomszédos Verbász is. Ott valamennyi építőmester felső képesséssel bír és nemcsak Verbáson, hanem távol vidékeken vállalnak nagy építkezéseket: templomokat, középületeket stb. De tessék ma megnézni, hogy mivé fejlesztettek ezek az építőmesterek Verbászt; egyik szebb ház, villa, emeletes kis palota következik a másik után. Szerényebb viszonyok közt levő emberek is gyönyörű kalitkaszzerű villákat építtetnek a kertjükbe. Egyik a másikat igyekezik a nemes versenyben felülmúlni és így épül és szépül nemcsak Verbász, de megyénk igen sok más községe is.

Mindez első sorban azért, mert van aki szép és olcsó terveket csináljon; aki az építettni szándé-

kozónak mindenben igazán a kezére is tud járni. A kivétel pedig gyors és aránylag olcsó. Ezért a polgár hamar határoz és — épít.

Ha Kulán a mai építési viszonyok mellett nem is építettek sok házat, de e kevéssel sem tudnak mestereink megbirkózni. Az épület-tatarozásokhoz pedig félévi könyörgés után sem kapnak a háztulajdonosok kőművest.

Azt állítják F. és D. kulai kőműves-mesterek, hogy mi 2—3 koronás napszámért palotákat kívánunk építtetni. Ajánljuk mindenkinek, hogy F. és D. kőművesmesterekkel építtessenek, mert elismerjük, hogy itt ők talán az első helyen állnak, mint vállalkozó kőműves-mesterek és mivel csak 2—3 K-ás napszámot fognak felszámítani, tehát olcsón is fognak építeni.

A valóság azonban az, hogy egy alig felszabaldult kőműveslegény után is 5—6 K napszámot, egy „Handlanger”-fiú után pedig 3—4 K napszámot számítanak fel a kőművesmesterek az építetőknek.

Lehet, hogy F. és D. kőművesmesterek megelégszenek 2—3 K-ás bérekkel . . .

Nem áll az, hogy az itteni közönség nem fizeti meg a munkát és a munkást!

Szívesen megfizeti a közönség az igazán jó és gyors munkát; inkább fizetünk egy igazi jó és gyors kőműves-munkásnak egy napra 8 Kt, mint egy tudatlan, dangubáló, félig inasnak 5 Kt!

Köztudomású, hogy egy iparban sincs az a lassú piszmozgás (amerikázás) mint a kőművesiparban.

Mi személyükben és mesterségbeli képességükben névszerint egyiküket sem bántjuk. Általános bírálathoz pedig van jogunk. Ők maguk sem tehetnek róla, hogy talán magasabb képesítést nem szerezhetek vagy a munkaviszonyok a fejlődést nem engedik, vagy anyagi erejük gyenge.

De akármiként van is, a tény, hogy építőiparunk nem áll feladata magaslátán, elvitatni nem lehet!

Vannak kitérő asztalosaink, de ezek butorokat gyártanak; épületmunkával alig, vagy egyáltalán nem foglalkoznak.

Épületlakatosaink pedig nem kapnak elég munka-erőt és ezért „tehetetlenek“.

Az építetők közönség tehát végeredményben mégis az idegen vállalkozókra van nagyrészt utalva!

Tekintetes Szerkesztő úrnak soraink közléseért őszinte köszönetet mondva, vagyunk

Kulán, 1912. aug. 22-én

kiváló tisztelettel

A kulai építetők polgárság

A Kulai Artézisfürdőben a gőzfürdő vasárnap, kedd, csütörtök, szombaton **férfiak**; hétfő, szerda, pénteken **nők** számára, nyitva reggel **6—12-ig**, d. u. **1—6-ig**. Kádifürdő **naponta férfiak és nők** számára.

BPESTEN	GABONÁRAK	KULÁN
Buza —	11.54	Buza — 10.50
Zab —	10.01	Zab — 9.—
Tengeri —	9.36	Tengeri — 9.—

Birtokeladás.

Fejérmegye legjobb részén: 3 kilométernyire vasúti állomástól (fővonal) **igen kedvező feltételek** mellett k. b.

800 magyar holdas (1200 ööl) birtok eladó.

Részletes felvilágosítást nyújt: **Hajduska Adolf, Zombor** (Bácsmegye) Széchenyi István körút 13. 3

Faeladás.

A kiskunhalasi református egyházgondnoki hivatal közhírré teszi, hogy a közel 19.5 kat. hold területű régi ref. temető **fái** 4 egymásután következő évben, 4 egyenlő részletben való levágásra, eladók. Az eladásra kerülő fák nagy része akácfa, oszlop, komló- és szőlőkaró, szerszám- és tűzifának egyaránt alkalmas. — Venni szándékozók írásbeli ajánlataikat **f. évi szeptember 30-ig** a ref. egyházgondnoki hivatalhoz adják be, ahol a fizetési, levágási és egyéb feltételek is meg tudhatók. 3

Bamer Antal, Palánka

ajánlja a gázosítók b. figyelmébe dúsan felszerelt

sírkőraktárát

fehér, fekete és kék márvány, ugymint granit, syenit és labrador kövekből, a legolcsóbb árak mellett. Utánvételek és újraaranyozások a temetőben jutányos árak mellett 12-25

Kereskedelmi iskolába

vagy más középiskolába SZABADKÁN járó tanulót teljes ellátásra elfogadok. Cím a kiadóban.

Gőzmosó, fehérnemű- és vegy-tisztító-intézetemet Kulán a Grigorievits-házba (Szt-István-utca) áthelyeztem. **Szótér Antal** tulajdonos.

4801/1912.

Pályázati hirdetmény

Csantavér községben elhalálozás folytán megüresedett **irnoki** illetőleg **segédjegyzői** állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalma a községi pénztárból 600 K fizetés, 100 K lakbér és 400 K állami kiegészítés.

Felhívom a pályázni kívánókat, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket hozzám **1912. aug. 30-ig** annál is inkább nyujtsák be, mivel a később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Topolya, 1912. augusztus 8.

Dr. Fratricsevits István
főszolgabíró

354 sz. 912

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bpesti VII. ker. kir. jbiróságnak 1912 évi Sp X 5645 sz. végz. következtében dr. Meitner Hugó ügyv. által képviselt Meitner Mór javára **Boros Sándor** ellen 540 K s jár. erejéig 1912 június 1-én foganatosított biztosítási végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1400 K-ra becsült következő ingóságok u.m. **mozigép** nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kulai kir. jbiróság 1912. V. 2211 sz. végzése folytán 540 K tökéketelés ennek 1912 ápril 28-tól járó 5 százalék kamatai és eddig összesen 8550 Kban bíróság már megállapított költségek erejéig **Ujverbáson, 416 szám a. leendő megtartására 1912 augusztus 27-én d. u. 3 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. tc. 107 és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a leg-többet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. LX. tc. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kula, 1912 aug. 10.

UIGCHERT, kir. bír. végrehajtó

3334 tkvi 912

Utóajánlati árverési hirdetmény

Néhaj **Nagy Károly** hagyatéka önkéntes árverési ügyében a kérelem következtében az utóajánlati árverés az 1908 XLI. tc. 27. 21. 22. 23§-a és az 1881. LX. tc. 176 és 185§-a alapján a zombori kir. törvényszék, a kulai kir. jbiróság mint tkvi hatóság területén lévő a kulai 2919 sz. betétben AI 1-2 sorsz. 1858 és 1-59 hrsz. 488 ööl szántóból és 158 ööl 403 öi. sz. házból **Nagy Károlyt** illető három-kilenced része 1172 K 60 f kikiáltási árban elrendeltetik.

Ezen árverés megtartására határidőül **1912 évi szeptember 9. d. u. 3 órája** ezen kir. jbiróság hivatalos helyiségében tűzetik ki.

Árverési feltételek:

Ezen árverés a fentírt ingatlan a kikiáltási áron alul el nem adatik.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10szazalékát vagyis 117.26 Kt készpénzben vagy az 1881. LX. tc. 42. §-ban jelzett ártólyammal számított óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tc. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerve nyit átzoigaltatni.

Vevő köteles a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ugyanannyi százalékaig kiegészíteni s ha ezen kötelezettségének nyomban eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és az árverésen mely haladéktalanul folytatandó részt nem vehet.

Kulán, a kir. jbiróság mint tkvi hatóságnál, 1912 július 31.

VÉGH SÁNDOR
kir. jbirósági jegyző

„Aspirin Sósorszesz“

nékülözhetetlen háziszor, mely erősít, frissít és üdít!

Kapható 44, 1.20 és 2.50 filléres üvegekben

Készíti **Gergely József** gyógyszerész Kula (Bácsmegye)

Kizárólagos képviselő: **Friedmann-cég, Kula**

1587 sz. 912

KULA községétől

Versenyárgyalási hirdetmény.

Kula község hivatalos helyiségei, kórház és hordójelzői hivatal fűtéséhez szükséges, valamint az 1912-13 évre járó községi jegyzői és r. k. plebánosi **failetmény és szén** illetve kokszt szállításának biztosítása céljából **1912. augusztus 26-ig** benyújtandó írásbeli ajánlatok alapján versenyárgyalást hirdet.

A szállítandó fa mennyisége **47 ööl**, minősége száraz, rothadástól ment I. oszt. gertyán, avagy I. oszt. cserhasáb tűzifa és egy vagon (100 metermázs) I. oszt. gázkokszt avagy porosz szén.

Szállítás határideje **1912. szeptember 30.**

Az ajánlatok Kulán értendőek, akár érkezik a tűzifa és szén vasuton, akár hajón. Ajánlatok tehetőek külön a szállítandó fára, külön a szénre, avagy mindkettőre együttesen.

Bánatpénzül készpénzben avagy biztosítékképes értékpapirokban az ajánlati végösszeg **10%-a** 1912. aug. 26-ig a község pénztáránál teendőek le.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

A szállítás odaítélése felett döntő községi képviselőtestület részére fentartatik azon jog, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Kula, 1912. augusztus 11.

Kugler Béla
jegyző

Zimmermann Miklós
bíró

Khinaezüst, Alpacca és Acélevőeszközök, nagyválasztékban a legolcsóbb árak mellett **Jurszik János** cégnél, **Kulán**

1767 kig. 1912

Árlejtési hirdetmény.

Felsőköböl község hivatalos helyiségeinek, az iskolának és óvodának fűtésére az 1912-13 évre szükségelendő mintegy 50 erdei ööl elsőrendű kemény **tűzifa** szállításának biztosítására ezennel nyilvános írásbeli versenyárgyalást hirdetünk.

Miről vállalkozni kívánók oly megjegyzéssel értesítettnek, hogy ajánlataikat Felsőköböl község előljáróságánál **1912. aug. 31. napjának** d. e. 11 órájáig adják be. Később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Csak szabályszerűen felszerelt, magyar nyelven szövegezett, ivenkint I K-ás bélyeggel ellátott, pecséttel lezárt sértetlen borítékba elhelyezett s közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

Az ajánlat borítékának mintája ez:

„**Községi előljáróságnak Felsőköböl** Ajánlat az 1767 sz. kig. 1912 árlejtési hirdetésben kiírt tűzifa szállításokra.“

Bánatpénzül készpénzben, vagy biztosítékképes értékpapirokban 200 K legkésőbbi f. hó 30-án d. e. 11 óráig Felsőköböl község pénztáránál letétbe helyezendő. A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad.

A versenyárgyalás Felsőköböl község háza tanácstermében **1912. szept. 2-án** d. e. 9 órakor fog megtartatni.

A versenyárgyaláson, illetve az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőjük jelen lehetnek.

A szükségelt tűzifa anyag az alsóköböl hatáiban lévő régi Dunaágban Spirta Demeter cserépetőjeig szállítandó.

Az árlejtési feltételek Felsőköböl község jegyzői irodájában a d. e. órákban megtekinthetők.

Ajánlattevők a végleges döntésig ajánlataikkal kötelezettségben maradnak.

A szállítás odaítélése Felsőköböl község előljárósága, mint döntő hatóság részére fentartatik azon jog, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Felsőköböl, 1912. augusztus 15.

Előljáróság

Pályázati hirdetés

A bácsalmási járáshoz tartozó **Katymar** községben üresedésben levő és előleges havi részletekben felvehető évi 1000—1000 Kval javadalmazott **írnoki és írnokvégrehajtói** állásra **1912 szeptember 15-iki** határidővel pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni óhajtokat, hogy kellően felszerelt és eddigi működésüket feltüntető bizonyítványokkal felszerelt kérvényeiket hivatalomban a fenti határidőre nyújtsák be, mert az elkészen érkezett vagy szabálytalanul felszerelt kérvényeket tekintetbe venni nem fogom.

A német és bunyevác nyelv tudása kívánatos.

Bácsalmás, 1912. aug. 15.

KOLLER főszolgabíró

Versenyárgalási hirdetés

Felsőkabol község előjárósága által a község háza és jegyzői lak utcai részének **parkírozása és bekerítésének** biztosítására alulírt közs. előjáróság nyilvános írásbeli egységáras versenyárgalást hirdet, melyre azon a %os árengedménnyel ellátott ajánlatok is beadhatók.

Az egyes munkálatokra és az azokkal kapcsolatos szállításokra, u. m. parkírozás, kőművesmunka, úgy vas és sodronymunkálatokra külön-külön lehet ajánlatokat tenni, azonban óhajtható az átalányösszegű vagy százalékos árengedményű ajánlat benyújtása mert az összes munkákra együttesen beadott ajánlatok a külön-külön tett ajánlatokkal szemben előnyben fognak részesíttetni. — Az összes munka mindennemű anyaggal 2560 Kt tesz ki.

A bekerítés a munkaadás napjától számított 6 hét alatt teljesen befejezendő.

Csak a 83000 III. 1907 B.M. sz. szabályr. 18. §-ához kiadott, minta szerint kiállított, 1 K bélyeggel ellátott és pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül v. posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. Az ajánlat borítékának mintája ez:

„Községi előjáróságnak Felsőkabol

Ajánlat a 351 kig. 1912 versenyárgalási hirdetésben kiírt község háza és jegyzőik utcai részének parkírozása és bekerítési munkálataira.“

Az ajánlat, ha nem postán, hanem közvetlenül adatik be, úgy az a hivatalos órák alatt a községi jegyzőnél, postán érkező ajánlatok pedig az előjáróság címére — mindkét esetben **1912 szept. 4-én** d. e. 11 óráig adandók be, később érkező ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlattevő köteles ugyancsak az ajánlat beadására kitűzött határidőre az ajánlati összeg 5%át bánatpénz fejében a községi pénztári helyiségben a közpénztárnok kezéhez a versenyárgalási hirdetés számára való hivatkozással készpénzben vagy biztosítékképes értékpapirokban letenni. A készpénz után a község kamatot nem fizet, a készpénzt azonban megfelelő értékű biztosítékképes értékpapirokkal a község bármikor kicserélheti. Az értékpapírok kamatszelvei pedig esedékesség időpontjában kívánatra kiadandók, feltéve hogy a letét letiltva nincs. A bánatpénzt az ajánlatához csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz letételét igazoló nyugta, vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata csatolandó az ajánlatához. A versenyárgalás Felsőkabol község tanácstermében **1912. szept. 6-án** d. e. 9 órakor fog megtartatni, illetőleg az ajánlatok fel fognak bontatni, mely versenyárgaláson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek. A hirdetés, a munkára vonatkozó általános és részletes feltételek, tervek, valamint az ajánlati költségvetés, ajánlati minta a községi közigazgatási jegyzői irodában mindennap d. e. 9-11 óráig megtekinthetők, esetleg a jegyzői magánmunkálatokért szedhető díjakról 1906-ban alkotott vármegyei szabályrendeletben megállapított díjon meg is szerezhetők.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. Azon pályázók, kik a szóban levő ipari munkálat teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek már ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

A 83000 III. 1907 B.M. sz. szabályr. 16. §. 11. és 14. pontjában foglalt határozmányok és rendelkezések a munkafeltételekben foglaltatnak.

Azon pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor alulírt hatósággal összeköttetésben még nem állottak, illetőleg itt ismeretlenek, tartoznak szállítóképességüket, megbízhatóságukat, a lakhelyük, cégük vagy vállalatuk székhelye szerint illetékes kereskedelmi és iparkamara által 1 évi időtartamra és csakis a szóban levő konkrét építkezésre szóló érvénnyel kiállított bizonyítvánnyal igazolni, mely bizonylat az iparkamara által zárt borítékban közvetlenül ide lesz küldendő.

Alulírt községi előjáróság fentartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra való tekintet nélkül, szabadon választhat.

Felsőkabol, 1912. aug. 15.

1-2

Előjáróság

Versenyárgalási hirdetés

Felsőkabol község előjárósága által az új község háza előtti tér **parkírozása és bekerítésének** biztosítására alulírt községi előjáróság nyilvános írásbeli egységáras versenyárgalást hirdet, melyre azon a százalékos árengedménnyel ellátott ajánlatok is beadhatók.

Az egyes munkálatokra és az azokkal kapcsolatos szállításokra, u. m. parkírozás, kőművesmunka, úgy vas és sodronymunkálatokra külön-külön lehet ajánlatokat tenni, azonban óhajtható az átalányösszegű vagy százalékos árengedményű ajánlat benyújtása mert az összes munkákra együttesen beadott ajánlatok a külön-külön tett ajánlatokkal szemben előnyben fognak részesíttetni. — Az összes munka mindennemű anyaggal 5335 K 30 f-t tesz ki.

A bekerítés a munkaadás napjától számított 6 hét alatt teljesen befejezendő.

Csak a 83000 III. 1907 B.M. sz. szabályr. 18. §-ához kiadott, minta szerint kiállított, 1 K bélyeggel ellátott és pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül v. posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. Az ajánlat borítékának mintája ez:

„Községi előjáróságnak Felsőkabol

Ajánlat a 351 kig. 1912 sz. versenyárgalási hirdetésben kiírt az új község háza előtti tér parkírozása és bekerítési munkálataira.“

Az ajánlat, ha nem postán, hanem közvetlenül adatik be, úgy az a hivatalos órák alatt a községi jegyzőnél, postán érkező ajánlatok pedig az előjáróság címére — mindkét esetben **1912 szeptember 4-én** d. e. 11 óráig adandók be, később érkező ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlattevő köteles ugyancsak az ajánlat beadására kitűzött határidőre az ajánlati összeg 5%át bánatpénz fejében a községi pénztári helyiségben a közpénztárnok kezéhez a versenyárgalási hirdetés számára való hivatkozással készpénzben vagy biztosítékképes értékpapírokban letenni. A készpénz után a község kamatot nem fizet, a készpénzt azonban megfelelő értékű biztosítékképes értékpapírokkal a község bármikor kicserélheti. Az értékpapírok kamatszelvei pedig esedékesség időpontjában kívánatra kiadandók, feltéve hogy a letét letiltva nincs. A bánatpénzt az ajánlatához csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz letételét igazoló nyugta, vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata csatolandó az ajánlatához. A versenyárgalás Felsőkabol község tanácstermében **1912 szept. 6-án** d. e. 9 órakor fog megtartatni, illetőleg az ajánlatok fel fognak bontatni, mely versenyárgaláson az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek. A hirdetés, a mun-

kára vonatkozó általános és részletes feltételek, tervek, valamint az ajánlati költségvetés, ajánlati minta a községi közigazgat. jegyzői irodában mindennap d. e. 9-11 óráig megtekinthetők, esetleg a jegyzői magánmunkálatokért szedhető díjakról 1906-ban alkotott vmegyei szabályrendeletben megállapított díjon meg is szerezhetők.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. Azon pályázók, kik a szóban levő ipari munkálat teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek már ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

A 83000 III. 1907 B.M. sz. szabályr. 16. §. 11. és 14. pontjában foglalt határozmányok és rendelkezések a munkafeltételekben foglaltatnak.

Azon pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor alulírt hatósággal összeköttetésben még nem állottak, illetőleg itt ismeretlenek, tartoznak szállítóképességüket, megbízhatóságukat a lakhelyük, cégük vagy vállalatuk székhelye szerint illetékes kereskedelmi és iparkamara által 1 évi időtartamra és csakis a szóban levő konkrét építkezésre szóló érvénnyel kiállított bizonyítvánnyal igazolni, mely bizonylat az iparkamara által zárt borítékban közvetlenül ide lesz küldendő.

Alulírt községi előjáróság fentartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra való tekintet nélkül, szabadon választhat.

Felsőkabol, 1912 aug. 19.

1-2

Előjáróság

Pongrács A. Sándor

úrissabó Kula (Bérpalota)

Magyar, angol és skót gyártmányu szövet-ujdon-ságok nagyraktára

Alkalmi vétel.

Egy 8-as, 54" széles, 13 éves, jókarban levő, munkára kész

államvasuti cséplőszekevény,

2 drb két éves munkára kész

CORMICK,

1 drb két éves munkára kész JOHNSTON

GETREI

kévekető

és néhány darab

kéve rakó

olcsó eladásra ki vannak állítva

Löbl Samunál Palánkán

BISCHOF FERENC Alapítva 1894

FÉRFISZABÓ ÜZLETE KULA (Piac tér)

MÉHÉSZEK!

Akik megbízható helyről, tiszta méhviaszból készült **műlépet** óhajtanak beszerezni, forduljanak bizalommal **szatmári SZABÓ ISTVÁN** méhészetéhez **PANKOTA** (Arad megye) mely méhészet amerikai hengerpréssel készített bármely méretű műlépnek kilóját csomagolva 5 K 60 f-ért szállítja utánvétellel, míg viaszkészlete ki nem fogy. 5

Stein Ignác

szoba és címfestő

Kula

Gabonakereskedők

bevásárlási (raktári) valamint raktárból való elszállítási könyveket kaphatnak a

Berkovits-nyomdában, Kulán

Szandál czipők

Ifju Kovács J. I. cégnél, Kulán

Hímzések előnyomására szolgáló chablon-gép eladó **Grigorievitsnál, Kulán.**